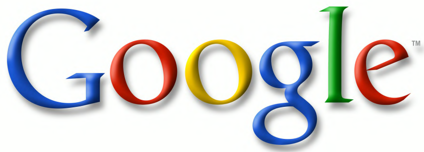
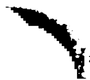




Z máje žití.



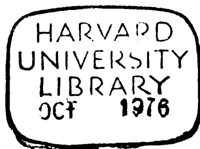


Z máje žití.

BÁSNĚ

Elišky Krásnohorské.

V PRAZE.
Nákladem knihkupectví dr. Grégra & Ferd. Dattla.
1871.



Tiskem knihtiskárny dr. Edv. Grégra v Praze 1870.

Slovutné spisovatelce české

paní

KAROLINĚ SVĚTLÉ

z vděčnosti a přátelství

věnuje památku tuto

Eliška Krásnohorská.

Věnování

Karolině Světlé.

Chmur nepřátelských voj chtěl zrakům ženy
pravd věčných paprsky krýt po věky,
však smělý duch co skřivan okřídlený
pronikl vlastním pudem nad mraky;
vítězný ženy genius již trůní
na výši světla, vzlétnuv na výsluní!
Tak Tebou úmor temna přemožen,
Ty zdobo vlasti, pýcho českých žen!

Svou dráhou zářivou náš pohled zvedáš
až na vrchole tvůrčí výsosti,
kde duchem ohnivým zdroj dobra hledáš
a čistý, velký úkol lidskosti.
Jevíš nám cestu k nejvyššímu cíli
a hvězdoskvoucí obzor ženské síly,

jejž leskem plníš, osvobozena
a svatou vůlí k činu nadšena.

A s výše Své se k mladým duším skláníš,
jež s temnem zápasí a touží v před,
šlechetnou rukou protivenstvím bráníš
a otvíráš myšlének jasný svět.
Ó spějte, mysli útlé, v blíž té ženy —
budete pokladem tu obdařeny!
uvítá vás sesterskou náručí
a pravdám nejkrašším vás naučí.

Též já jsem toužebně co šťastné dítě
přilnula k Tobě duší mladistvou.
Tys dala světlo všem, jež poznaly Tě,
mně dalas víc — mně dalas lásku Svou;
zjasnivši vlídně mládí mého vesnu
vzbouzelas něžně poupě ducha ze snů, —
ó předrahá! zas vlídně přijmi zpět,
co právem Tvoje — srdce mého květ!

———

BÁSNĚ.

Nový rok.

Postup mi vstříc, ó nový zjeve žití,
svou pravici mně podej, budoucnosti!
nuž duj, myšlének nových vlnobití,
ó zahřměte zas, nové události!
nejbližší den — bolestí nová číše —
se v mraku vznáší lidstvu nad hlavou,
kol stíny na obzor co hrozby dýše,
však světlo přec tam vzejde s oslavou!

Bouř ještě přemnohá ať prorve nebe,
než víru nebeskou mi s výše sklátí,
že uzřím obejmu a zlíbám tebe,
ó svobodo! ty božská lidstva máti.
Či onen srdcí chvat, ten zápal němý
mně nevěstí již věků poledne?
přitulte sluch ku zkrvavené zemi:
což neslyšíte trub soudného dne?

Ač ještě všemocná jest robství kletba,
kdy děsné jizvy v prsa lidu orá;
v těch jizvách jará již se rodí setba,
neb zavívá k nim zlaté símě s hora.
A písmo dějin zrcadlí ji ryze,
chmur hrozebných se trhá záslona;
hle! listy poslední obraťte v knize —
není na každém psán pád tyrana?

Náš původ.

Ó nadšení, ty sílo bohorodá!
kdy čela velikánů ovaneš,
pak prvotní se jeví duchů shoda,
neb jako blesk i v davu zaplaneš.
Svůj tiskneš znak do činů vyvolenců
jehož se záře světem rozletí,
a kolik jisker, tolik zasvěcenců,
myšlénce nové kráčí v zápětí.
Ty páskou bratrskou ovíjíš v letu
skráň reků pyšnou, skráň i národů,
ty jevíš ducha ve svobodném zkvétu
a v glorii božského původu.

Bůh.

Krásnější jsou Tvoje mraky černé,
v nichž je bouře, z nichž se duha skví,
než oltářů ohně malicherné
plné dýmu, jenž se bázní chví.

Světější jest zář, jenž zaplápolá
silou věrnou přímo k Tobě jen,
než pokora bázlivá, jenž volá
tisícem tě chudých, tvrdých jmen.

Ona dí, v prach nížíc peruť svoji.
věčného žes soudu věčný pán, —
malá jména to pro lásku Tvoji,
malý kalich na ten oceán!

Ne, Tys větší, než Tě oni znají,
již Tě učinili tyranem;
proto že otroctví v srdcích mají,
chtějí líbat roucha Tvého lem.

Ne, Tys větší, než Tě oni znají,
jižto mní, že hněv a pomstu máš,
již Tvá dobrodiní počítají,
mníce, Ty že také počítáš!

Ne. Tys celý, Ty jsi vše a jedno,
nechť se člověk v počtech rozdrobí!
nechť tajemství Tvému pátrá ve dno —
rozum přec se lásce podrobí!

Snem jest vše, co v domýšlení tuší,
pakli srdcem vznést se neumí;
kdo Tě pojme plnou. jarou duší,
ten Ti blažen nejlíp srozumí.

V smrti jen, kde klesne prach a slovo,
v bráně, kterouž věčnosť otvíráš,
vidění tam zbledne člověkovo,
tam nás k božstvu vzneseš, otče náš.

Důvěra.

Nechť mluvíte, že v tísni skutečnosti
pod váhou hmoty, všednosti a vad
vysoké tužby klesnou zemdleností
a větné vidy musí zanikat;
přec nevěřím, že může v duši zdravé
zdroj ideálu někdy vypráhnout,
a nechť se vůkol kupí pravdy tmavé —
chci pravdu jasnou na ně pozdvihnout.

Neb vím, že může v bludu cnosť se krýti,
a ve tmách tisíc světel beze jmen,
že duše starcova můž' mladou býti
a rek i v poutech zůstat svoboden.
Ó věřím, že ta vroucnosť Bohem daná
v tom, kdo jí věren, věrně plápolá.
já vím, že mysl krásou požehnaná
i v životě i v smrti odolá.

Já věřím v ducha neporušitelnosť,
kdy sebe zná a vládne člověkem,
v něm dýše Bůh, v něm trůní nesmrtelnosť,
a může pohrdat on životem.
Kdož zápasit máš s losem smrtelníka,
ó staň se druhým stvořitelem svým!
vznes duši svou! nech osud — protivníka —
se plazit pod svým letem ohnivým.

Stará vlasť.

Radostně jasní slunka záře
mou vlasť, ten krásný země pruh,
kde na tisíc posvátných hájů
požehnal dávný zbožný duch;
tu oknem zbořeného chrámu
prorůstá plodná ratolesť,
a po horách dědičná píseň
se rozléhá co blahá věsť.
A na bojištích starých reků
vyrůstá zlatá úroda,
k výsosti propadlého trůnu
dospívá síla národa;
jen trosek zbývá z hradů panských,
leč v dole stan zakládá lid,
a tam poznává v staré vlasti
omládlé Čechy slunka svit.

Náš ztracený ráj.

Po prostoru se rozletěly světy,
když povstaly v převelký tvorstva den;
jaký to vír! tu mocnou páskou jen
upoután v dráze vesmír rychlo letý.
Bůh přemýšlel a láskou světy svázal
a každé hvězdě věčnou vlasť vykázal;
pak z půdy zemské hrstku hlíny vzal,
utvořil člověka a ráj mu dal,
a chtěl, by k sobě přilnuli na vzájem —
dal jemu vlasť, a vlasť mu byla rájem.

Nezmizel ještě ráj z pozemských luhů,
jsme, sirotci! jen z něho vyštváni!
v domova lůně přec jak vyhnáni
a plačíce bloudíme v mohyl kruhu;

když ty tu hyneš v slzách ponořena,
s rozťatým srdcem, steskem utí/ena,
mdlou rukou ptáče volnosť chytajíc
a přec v ní s hrůzou vždy jen stiskajíc
otrocká pouta, smutná jatá krásko —
ty, vlasti drahá, jediná má lásko!

———

Při bouři.

Po šíré obloze, po mořské dáli
stín jediný se pne, stín obrovský,
hlubší než noc, již zatmít neotálí,
sňav hvězdný diadém jí královský.
Chmur tíží prohýbá se nebes báň,
trhá se vichrem černá moře pláň;
nad pouští zeje poušť — dvé hrůzných vlastí,
nad hloubkou výš — jak propasť nad propastí.

A v takém bezednu se bouře rodí,
vesmíru hráze duní ozvěnou!
jak o skálu se ztroskotají lodi,
sráží se mrak se chmurou plamennou,
a blesk proráží vzteklý vichru proud,
jenž ode dna chce moře odtrhnout,
hromový rachot rozléhá se v letu,
jakoby vyvrátit chtěl osu světů.

A v jednu spoustu strašlivou se kácí
s chmurami vodstvo rejem divokým;
v atomu každém hrůzy hlas burácí
nad oblaky, pod mořem hlubokým!
na vlnách věžitých se pěna chví
a zkrvaví, kdy blesk se pozaskví,
nebesa rozrytá svou žhavou ránu
s výkřikem bolu chladí v oceánu.

Jest sopkou každý mrak a chrlí blesky
na moře dálné, moře v plamenech!
prohlubně vodní pohlcují lesky
a jiskry srší kol jak výhně dech.
V každou se vlnu ztápí hromu zář,
zpět vichřice ji metá v nebes tvář;
již nelze pojmout změny tmy a žáru,
neb lesk i odlesk v sterém sočí sváru.

A každý blesk má hlas, jenž sterým jekem
se o vlny a břehy odráží;
pochmurným skalám v kruhu předalekém
tajemné jazyky se rozváží.

Horami létá bouře v před i zpět,
jak by se pod nimi chvěl země střed.
Nad příbojem, kde visí skála holá,
dlí pěvec zamyšlen a k živlům volá:

„Ó bouře nádherná! jak mocným ruchem
zvěstuješ svrchovanosť svobody!
propasti němé řvou a v bezdnu hluchém
slouchají sféry hlasu přírody,
kdy blesky tvé přes obzor napjaté
se rozzvučí co struny rozžaté,
kdy hromu zpěv prvotní divokostí
hlaholí věčnou hymnu o volnosti!

Tvá slova plamenná noc pronikají,
tvých zvuků mocných nelze oslyšet!
a pravdy, které tvorstvem otřásají,
ty hřímáš vítězně v žasnoucí svět.
Přírody vazby trháš hrdinně
a pěješ bojujíc, ó věštkyně!
tvůj hlas tajemství děsná odestírá,
ty hluboký jsi výkřik všehomíra!

Ó dej mi blesky své, ty struny vzňaté,
dej hlas mi hromu, bouře divoká!
ať zapěji co člověk hymny svaté,
jež rozpoutají tíseň člověka!
co v prsou mých za lidstvo plápolá,
ať píseň bouřlivá to provolá
v slepoty noc, by zatřásly se modly
a v prach se zkácel robstva oltář podlý!

Blesk píše to, hrom s vichřicí to pěje,
co já bych pěti měl! duj, bouře, duj!
mdlá píseň má co mrtvý dech jen věje,
jsem sláb, a potupen jest lavřín můj!"
O skálu zlatou lyru rozdrtil
a věnec svrhl — vír jej pohltil!
vichřice duje, blesk se s bleskem stíhá,
po skalách v dálce pěvce zjev se míhá.

Rozdrcený dub.

Po pustém břehu po skalách
za nocí lunojasných
se plíží stíny oblaků
v hovorech bezehlasných.
A nad nimi na nejvyšší
a nejčernější skále
tam strmí rozdrcený dub —
snad trůn to stínů krále.
Blesk boží vepsal před časy
mu v lůno věštbu s výše,
a mnohý pastýř jméno své
do jeho kůry vpíše.
Stojí tak vážně, tajemně
nad vodou ozářenou —
tichá se hrůza rozstřela
mou duší zúzkostněnou.

Ha, rozdrcen být nebes mstou
a musit pevně státi,
a nesmít břímě vědomí
v zbouřené vlny skláti —!
Zahučel vítr, pohnaly
se mraků stíny dále,
nad vodou prudce zvlněnou
ční dub na šedé skále.

Sudice.

V myšlenkách kráčím v doubravu
za noci pozdní zachmuřené,
tu průsvitnou zřím postavu
na skále míhat u pramene.

V nadlidské výši v temno ční
a závoj z mlhy má na tváři —
tak vznáší se zjev půlnoční
mně vstříc u pološeré záři.

A kdy již blízko zraků mých,
tu spatřuji, že ruce její
z bylin a květů tajemných
kouzelný věnec uvíjejí.

Jak divné kvítí uplítá!
stolistou růži plané blíže,
poupátka sotva rozvitá
a býlí jedové k nim víže.

Citlivky něžné, bezbranné
do trní klade bodavého
a ratolístky zelené
kol hyacintu odkvětlého.

S břečťanem temným spolčuje
hvězdice jako s nebe spadlé,
a nesmrtelky schyluje
k liliji zlomené a zvadlé.

Ku prvosence dětinné
zas plné zlaté klasy druží,
kol fialinky nevinné
pne osamělou horstva růži.

K pomněnce v rose plynoucí
slzičku žhavou těsně tulí,
a kvítek lásky horoucí
jasmínem stinným kryje v půli.

Vyrostlou v pláni slunečné
k severním vřesům révu poutá,
pak proutek vrby smutečné
k nim připojen, a tichá routa —

Již věnec uvit; sváže jej
hebounkou slabou pavučinou
a vrhá v proudu divý rej,
kde nikdy vlny nespočinou.

V tom svítá záře měsíce;
„co činíš?“ ptám se zjevu mdlého,
jenž mizíc dí: „jsem sudice
a viji věnec žití tvého!“

V zříceninách hradu.

Půlsvitem luna plá na východě
a srostly skal i ssutých věží rysy,
co mrtvol věčně mladé přírodě
na šíji vetché dílo lidské visí.

Zde oddychnují dávná století
jak spící děti v minulosti klínu,
a dnové příští zašlým v zápětí
se k spánku uloží ve trosek stínu.

Vanutí chvělé sotva citelné
mně šepotá u tajuplném stenu,
že v noci ruce neviditelné
znenáhla boří kámen po kamenu.

Slyš — hnul se kámen zas ve vlhkých zdech
a padá po skalách v dol přehluboký
věčnosti prstem dotknut! tajím dech,
a v dálce doznívají duchů kroky.

České hory.

Vy české hory, jak jste krásné!
čím déle pohlížím na vás,
tím výš zvedáte témě jasné,
tím vlídnějších jevíte krás.

Cítíte hled můj milující,
mým citům chcete vyhovět,
a úsměv se na vaší líci
co krásná zračí odpověď.

Nápis na skále.

Buď vítán, šerý skalný velikáne,
jenž stavíš vlny v bouřném záchvatu!
myšlénky své co příboj rozpoutané
jdu zkojit ve tvou vážnou samotu.

Tvůj věčný klid jak z jiných světů zírá
v dol, kde své reje změna provádí;
tvá příkrá výš, jenž nebes obzor svírá,
ta nelahodí — avšak nesvádí.

Nechť zuří mráz neb země skví se květem —
nepohne to tvou hrudí kamennou;
ty mlčíš, leč kdy bouř otřásá světem,
pak hřímáš s nebem hlasnou ozvěnou.

Co chmura pravěká se tmíš, na tváři
paměti děsné se ti obrazí;
leč na tobě-li zlatý úsměv září,
pak neklameš — pak slunce vychází!

Na veském hřbitově.

V práhnoucí půdě zejí pukliny
a žízní stená stráň na boku skály;
do pusté vcházím hrobů dědiny,
utuhlý prach tu pod nohama pálí.
Ni trávy zde, jen květy uvadlé
se sklánějí na hroby propadlé;
památka mnohá prudkým žárem sklesla,
již drahým dušičkám sem láska nesla.

Hrob jediný mě vábí svěžestí
jak vlídná oasa na poušti siné,
nizounká zeleň na něm šelestí
a prostých kvítků pruh se kolem vine.
Kdo svlažil jej, kdy všecko hynulo?
zda tolik slzí as naň plynulo?
přistoupím blíže — byl to růvek malý,
mateří doušky na něm vykvétaly.

Vytrvej.

Nežaluj a vytrvej!
jedna noc má tisíc hvězd,
útěcha jest v každém svitu,
plno krásy v světě jest.

Trp a miluj! vytrvej!
tisíc bratrů člověk má,
tisícerým požehnáním
jsou si srdce sbratřená.

Bojuj statně! vytrvej!
cíl tvůj — žádné tajemství:
boj jest život povolaných,
jejich smrť jest vítězství.

Pokračuj a vytrvej!
pravda budiž prapor tvůj;
budoucnosť jest nedohledna,
pravda věčna — důvěřuj!

Žij — a umřeš! vytrvej!
v žití klidu hledat chceš?
marně! nežádej ho; jednou,
jednou přec si spočineš.

Vesel buď a vytrvej!
zpívej, miluj, zabuď strasť,
ať tě cesta kam chce svádí,
přece jednou najdeš vlasť.

Pěvcům.

Všechen bol dej jedné slze,
všecku rozkoš písni své!
slze ať jen krátce kalí
oči bodré mladistvé.

Ale písně, zlaté písně
v mladé duši zrozené
nevyhynou, dokud jasní
hvězdy nebe vznešené.

Ó nech radosť věčně žíti,
z tónů zlatých stav jí chrám,
by tam vešla srdce lidu
uleviti tesknotám.

Zapři bol a tajné lkání,
naději svou lidu pěj,
stav jí chrám ze zlatých tónů,
s věže prapor slávy věj!

Poezie.

Ty mne těšíš, když má hvězda klesá,
když mi osud z trnů věnce vije,
drahé tužby výš a dále nesa, —
krásná, svatá matko poezie.

Ty mne chráníš, jako temno lesa
žhavým paprskům květ jemný kryje,
a tvůj stín tím zvučným tichem plesá,
jež v mou duši požehnání lije.

Kdy mi vzchází mráček na obzoru,
zlatíš jej co záře večerní
klesající v dál za strmou horu.

Až pak žití mého chýž se zřítí,
ty co břečtan věčnou zelení
spoustu ssutin vlídně budeš krýti.

Píseň.

Kdo na tě pozří, jasný prameni,
ten nepomýšlí, kde ti život vzchází
a po jak ostrém klestíš kamení
si cestu pod zemí a nade srázy.

A tobě kdo naslouchá, písni má,
ten netuší, že mnohdy z duše středu
tě vede temná dlouhá cesta tvá
mořemi plamenů a krami ledu.

Večerní modlitba.

Kdy za večera s němou milostí
na chlumy porostlé, na stráně hor
červánků zlatý lesk se uhostí
a vrchole k nim toužně tulí bor;
kdy dřímá klasů sbor, a nad řekou
duch vodní roucho šeré prostírá,
kdy dýše den oblohou dalekou
políbení na čelo večera:
tu na dny vzpomínám, kdy pokorně
jsem před obrazy svatých klekala
a kdy jsem zřela k nebi důvěrně
s tou něžnou dětskou vírou anděla.

Tu cítím, že do nebes vysoka
teď jinak zraky moje vnikají,
že teď se modlím s láskou člověka,
s člověka bolem, s jeho nadějí.

Modlím se k slunci, ježto zapadá,
k ohnivým pruhům v černém oblaku,
k ssutině, jenž se krajem rozhlédá
a šedou skráň ukrývá v soumraku.

Modlím se k mohylám, kde naděje
bdí pověčná, ač věky umřely;
o bratřích mi tu báje zvěstuje,
jak milovali a jak trpěli.

Modlím se k půdě, jež tak velký lid
v mateřském odchovala objetí,
modlím se k srdcím, v nichž synovský cit
v čin lásky vzplanul krásnou obětí.

Svatvečer.

Klekání velebné — noc již se šeří,
svou duši vdechla v soulad zvonový;
krajina ztichla, modlí se a věří,
že velký svátek nad ní oživí.

Svatvečer v duši mé. Ó moci tónů!
mně jest, jak by se blížil sedmý den,
pot bolný setřít s čela miliónů,
a mezi ním a námi — noční sen.

Mně zdá se báj o krasší, lepší zemi,
kde věštec volně kráčí dědinou,
kde skřivan světlo vítá nad rolemi,
v nadšení révy z výšin k nebi lnou,

o zemi, kde se palma k lauru sklání,
svobody věnce panna vije z nich,
kde meč se mění v berlu milování,
msty pochodeň v zář ohňů obětních.

Mně zdá se tajná báj o zemi jiné,
kde každá noc je svatých plna hvězd,
mně zdá se báj, že Tvůrce odpočine
a shledá, že co stvořil — dobré jest.

Tichý večer.

Vše utichne, kde večer prodlí,
svět jiný báje povídá,
a tajně srdce, jež se modlí,
sny andělíčků vyzvídá.

Ptačátka v háji usínají,
mír dřímá v šeru rozpiatém,
a oči, jež se pozvedají,
zří věčnosť v rouchu hvězdnatém.

Krásný večer.

Ve výši v lesku nachovém
se nebe klene,
z pod mlhy ozářené
oddychá země v spánku svém.

Zpěv samotného slavíka
probouzí šero,
a zlatých očí stero
modravá víčka odmyká.

Na každém stéblu mlaďounkém
se rosa houpá,
z každého klasu stoupá
žalm slávy v šeptu tichounkém.

V tmu bor se halí pokojnou,
mech ze sna pučí,
noc krásná z dálky hučí
v mou duši mocí opojnou.

Ne, nemohu již srozumět
plnému štěstí,
jež ve mně dlí; ó jesti
to všecko jediný jen svět?

Dobrou noc.

Spěte háje, spěte luhy,
ponořte se v blahý sen!
bdí nad vámi hvězdy věrné,
spěte háje, spěte jen!

Spěte růže! spěte kvítky,
skloňte lístky zrosené,
kolébá vás vánek něžný,
spěte růže ruměné.

Spěte vlny! ale vlny
ve snu tajně šeptají
a měsíčku zlatý obraz
toužným chvěním houpají.

Spi, mé srdce! ale srdce
smutné, tajné snění má,
kolébajíc vidy krásné,
„dobrou noc!“ si zastená.

Hvězda útěchy.

Hvězdičky milené, z vás plane ples,
radostně noc halíte ve světlo;
ó rcete mi, jest u vás jaro dnes,
že pojednou vás tolik rozkvětlo?
Jaký to lesk! ve vašem zlatém stínu
se rodí — zřím to — blaženosť a mír;
ó rcete mi, zda zírá s nebes klínu
též hvězda útěchy ve světa vír?

Tak vlídně září, anděla co hled,
zjasňuje v duši bol a temnotu,
paprskem svatým žehná drzý svět
a k bloudícím se kloní v samotu.
Jí hledám v říši nevyzpytované,
oslonén slzou kalí zrak se mdlý;
hvězdičky dobré, drahé, milované,
ó rcete mi, zda mezi vámi dlí?!

Přání.

Škoda tebe, noci krásná,
že tě nelze obejmouti,
že tě nelze, smírná, spasná!
k mdlému srdci přivinouti.
Kéž tě mohu prodloužiti
obětími věčnými,
kéž ti mohu nahraditi
zašlé hvězdy slzími.

Tys v mých citů bojování
jediná v mou duši zřela,
tys svým dechem vroucná přání
k nebes trůnu povznášela.
Jasné světy jevíš, dálné, —
odlesk to mých drahých snů!
kryj je v ranní mlze kalné,
kryj je zrakům hrdých dnů.

Hvězdičkám.

Třpytící hvězdičky
malé a větší!
jakou to lahodnou
mluvíte řečí!

Vy velké s menšími,
s dítkami všemi,
v jaké to líbezné
bydlíte zemi,
jakým to hlubokým
plujete mořem!
v něm hasne, v něm taje
žalosť i s hořem.

Ó v jeho bohaté
perlové hloubi

s vámi se duše má
modlitbou snoubí;
kdy jiskry prší z vás
jak v podzim listí,
jsou to mé myšlénky,
jež se tam čistí.

Večernice.

Nade háje
svatá večernice vzešla,
odpočívá, strmé hory přešla,
dálné pouště, dálné ráje.

Hlavu klade
spanilou v klín měkký šera,
obláčky jí pozdravení sterá
nesou ode noci mladé.

V modré mlze
zahalena řeka vítá
zašeptáním ji, a z květů zkvítá
vstříc jí krásná čistá slze.

A já v tebe
hvězdo dálná! zraky nořím,
v tužbě plynu, luzným žárem hořím —
ozař, ach! mé duše nebe.

Měsíček.

Měsíček na vlnách se blyští;
a zlatý pruh se z něho prýští;
měsíčku, vím! to přitéká
tvá útěcha mi z daleka.

Po stranách však se v temném běhu
dva černé stíny pnou kol břehů;
to jsou ty bolu výlevy,
pro které nemáš úlevy.

———

Hvězda a naděj.

Ty hvězdičko! jak modrou výš
zjasňuješ luzně, spanilá!
ty věrně na nebi se skvíš,
jak by tě naděj vodila.

Jak přeskvělé jsi podoby
ó naděje ty blažena!
tys jako hvězda na nebi
tak spanilá — tak vzdálená.

V noci.

Zář mne ze sna probudila,
krásný, sladký byl to sen!
zdálo se mi o anděli,
a můj zrak byl zarosen.

A na tváři temné noci
měsíček se tiše chvěl
jako slza, jež se plíží,
by jí žádný neviděl.

Tušení.

Hle, růže květou v oblacích
a kolem noc je již!
červánků hora ve mracích
se ztrácí níž a níž.

Kdož ví, proč skvoucí temeno
při tichém smrákání
se vším, co srdci vzdáleno,
slibuje shledání.

Večerní obraz.

Zašel den za hory vzňaté,
s nebe prší perličky;
vidíš tamo ruce zlaté,
ježto sejí hvězdičky?

Na nebi bdí mír, na zemi
k snu i bol se ukládá;
nitku lásky světy všemi
zlatá ruka upřádá.

Ticho všude, plno blaha,
tuším ráj ve chvíli té;
slyš — jak zlatá ruka sahá
v duše struny napnuté.

Tichá noc.

Den zhynul v temnu, cvrček hrany zvoní
a staré duby v spánku hlavy kloní,
usnuly v háji mech i kapradí;
údolí v mlze spí, a v tiché šero
jen kmitá hvězdiček drobounkých stero —
nuž dobrou noc! kdo nyní ještě bdí?

Bezpečně ptáček tulí se ku ptáčku,
větérek spí, na nebi ani mráčku,
šum vlnek utlumila spánku moc;
hněv umdlen usnul, láska bdí i ve snu,
mne matky dech ovívá, v sen kdy klesnu, —
hvězdičky strážné, spěte! dobrou noc!

Polosen.

Na tisíc hvězd co jisker lásky plálo
v blankytu rozsetých, v tom hlubokém!
tak blízkým se to krásné nebe zdálo,
jakoby spřáteleno s člověkem.
Vrcholky temné v démantovém vzduchu
jak strážci nad tajemstvím lesa stály,
při nevyzpytném snů a poupat ruchu
se pohnuly a oživnuly skály,
jich šedé vědomí se vztýčilo
a v tepnách jim to měkce zaznělo.

Kol sladká tma, jak ukojená touha,
a v každém vánku snící blaženosť,
kol zavolání tichounká a dlouhá
plnila mlčení a tajemnosť.

Ve stínu ze sna problyskoval pramen
a trávy nořily se v jeho vír,
v křích zapraskl jak utajený plamen
a zase ztichlo, byla noc, byl mír —
cos příroda k mé duši zašeptala —
do dálky, do dálky jsem naslouchala.

Jarní noc.

Lehce se do noci blankyt rozpíná,
závoje průsvitné létají kol,
jak perly v kalichu temného vína
kmitají hvězdy a zírají v dol.
Vysoko nad nimi v šeřivé báni
houpá se měsíc, jej kolébá sen,
zvon jest to stříbrný, noc ním vyzvání
světu svou rozkoš, i ze světa ven!
S paprsky jeho se zlatými proudy
rozlívá čarovná hudba vždy blíž,
postavy mlhové vznášejí oudy,
rusalky loudí se z úkrytu již,
v závratné výši se blýskají hory,
úpatí věnčeno kruhem je vil,

dechovým vanotem chvějí se bory,
z nich lesní panny jdou na kratochvíl;
sluneční záře spí v poupěti vonném —
těsné to lůžko, leč sladký to sen!
vyzváněj, noci, tím stříbrným zvonem
světu svou rozkoš i ze světa ven!

Jitro.

Vlídné šero, svatý míre,
již stoupáte k nebesům!
oběť jste vzbuzené noci,
ježto prchá k pralesům.
Dní se, dní se, zlaté mlhy
nad zlatými řekami,
a tušení zlaté táhne
štíhlých stromů hlavami.
Sladké zamlčení noci
šeptem větřík zrazuje,
a sevřená peruť duše
vědomím se rozchvěje.
Úsvit v srdci otevřeném
bůžky snů již zaplaší,
a mě k velkým, jasným světům,
k sluncím pravdy unáší.

Probuzení.

Kalíšky otevřte
vy kvítky, aby výdech váš
se nesl k nebi výš;
ó vzbuď se, krásný světe,
jenž klidně ve snu spočíváš
a jitra netušíš.

Vždyť růžově již s výše
se láska boží usmívá
a žehná mladý den;
ó vzbuď se, srdce! tiše
tě nový život ovívá,
a sám již prchá sen.

Jak sladké probuzení,
kdy červánku a rosy třpyt
se v oku zrcadlí!
aj ssílá osvěžení
s modrého nebe slunka svit
i pro cit uvadlý.

Zimní píseň.

Nuž vystupujte, upomínky slunné,
z večerních mlh, ze zimní mrákoty!
již není vás, ó blahá okamžení,
vy dnové zory, láskou ojaření,
již nejsi, vesno květů, jasnoty!

Umřely květiny, umřely písně,
mráz příští jejich puky súžuje.
Ó kéž se v jediný dech jara změní
mé zimní písně teskné, chvělé znění,
kéž smrti led k životu roztaje!

Však touha nedojímá tvrdých ledů,
k vlastnímu zřídlu maně plyne zpět
a tam si tvoří jih s pověčným jarem,
svět věčuě mladý v srdcí světě starém,
báchorku velkou — naděje to svčt!

Zimní jitro.

Co ve sněhu to vířilo
jak duchů šlépěje v půlnočním reji?
aj, k nám se jaro blížilo,
na výzvědy se plížilo,
do rána prchlo — zda již po naději?

Zalétlo smutně ve svou skrýš;
hle, jeho slze s holých větví kanou,
mrazivým dechem tuhnou již,
a mdlé kdy slunko stoupá výš,
duhové stíny mžikem na nich planou.

Avšak že bdí, mé srdce ví,
že touhu po shledání s námi sdílí,
že tají krok svůj váhavý,
že blízko dlí, a zaplaví
nás proudem lásky v první šťastné chvíli.

Příchod jara.

Jsi upoutána v sníh a led,
ty milá máti země!
se vší svou krásou ukrytou
a v sněžném rouše zavitou
pohřbena ležíš temně.

Na srdce led ti položen
a závoj z mlhy k očím,
nezřím již květů růžových,
neslyším písní medových,
ve spustlý sad kdy kročím.

Však hle! již tamo z daleka
ti smilování kyne,
zvedá se slunko výš a výš,
a celujíc tě opět blíž
ku srdci svému vine.

A mocně pouto ledové
v radostné slze mění;
ó plesej v nové svobodě
dík milosrdné přírodě
a jara políbení.

První den jara.

Led roztál — slastí zastenala země,
vzdech vděčný jí až do hlubiny hnul,
vždyť přímo s nebe, všemocně a jemně,
zas živý boží dech ji ovanul.

Již obláčky se čistou vláhou pojí
a mladosť vylévají prškami;
otevřte duše své blahému zdroji,
a stanete se opět dítkami!

Stařičký štěp má poupat na tisíce —
i ty zas doufáš? zas se zelenáš?
a kvítky dušičky své vznášejíce
dětinně šepotají: „otče náš!“

Dítky jara.

„Hoj! svátek vzkříšení!“ zvonečky na poli
a skřivánkové svorně hlaholí;
hle, první motýl! zdá se přepyšnému,
že veškerá ta sláva září jemu,
klaní se vděčně květu každičkému.

Jásejte, skromné dítky přírody!
přilétá jaro, posel svobody;
vám, chudobky, ve zlatém probuzení,
vám kyne první jeho pozdravení;
hoj, ubožátka, dost již utrpení!

Jest jaro.

Jest jaro! bůh lásky se smiloval.
Jak oplývám rozkoší, čím to jsem,
že utonul v blahu ves lidský žal
a srdci již nestačí širá zem?

Nad ptáče jsem šťastnější — umdlívá
let jeho; nad růži — ta uvadne;
nad zoru — ta rosou slzívá,
nad slunko — to v noci zapadne.

Jen střelhbitou vlnou si žádám být,
jež mořemi proudí v nesmírnou dál,
a pustinám smutným to hlaholit:
ó radosť! bůh lásky se smiloval!

Jarní pouť.

Již celý kraj si rychlý máj
podrobil v jarém útoku.
Hoch v bujné trávě odpočívá,
hůl cestovní má po boku.

Buď veleben tvůj sladký sen,
buď žehnána tvá pouť, tvůj cíl!
jak blaze dálkou těkat v máji,
jenž tolik skvostů rozesil!

V ten širý svět si vyletět,
jenž celý jedním květem vzplál,
kde znovuzrozen každý život!
vstaň, poutníče, a spěchej v dál!

Připloulo jaro.

Připloulo jaro, připloulo z jihu
blankytu mořem na květnou zem,
jalo se básnit o lásce knihu,
zářil v ní obraz za obrazem.

Psalo o první váhavé touze
rosou na poupě liliové,
zardění lásky sladce a dlouze
vdechlo do růže purpurové.

Co se kdy něhy v pohledu skvělo,
pomněnce vtisklo za znamení,
ale tisícem slavíků pělo
o prvním, prvním políbení.

Zráda jara.

Na vrcholky starých stromů
zasedají ptáčkové;
„jaro táhne, jaro přijde!“
zpívají si ptáčkové.
Ach proč rdí se dálných vrchů
sněhoskvoucí temena?
jaký žár to, co z nich šlehá?
jaká zář to plamenná?
Ledy tají, nebe plane,
ducha líbá příroda,
z těsné skrýše touží srdce,
hravě peruť pozvedá;
ach, co platna všecka bázeň,
jíž jsem lásku tajila?
zrazena jsem, zrazena jsem,
a mě vesna zradila.

Pověděli všemu světu
o mé lásce vánkové,
pověděli miláčkovi
o ní jarní ptáčkové.
Nuže mluvte, povídejte,
ať to pozná, ať to ví —
sladce chci jej k srdci vinout,
pakli láskou odpoví.

Jaro v srdci.

Po hor vniká jara záře,
tužba smělá budí květ,
krása touží ze žaláře,
z poupěte se dere svět;
omlazené slunce jásá,
a v té směsi blažené
sladká bolesť mnou otřásá —
chceš rozkvétat, srdce mé?

Vítězně ve mráčku skví se
první bouře, těkajíc,
a kdy hravě utiší se,
země letí nebi vstříc.
V prsou dují mladá muka,
žití nové, plamenné,
tisíc úzkých roušek puká —
rozkvěť, rozkvěť, srdce mé!

Luční kvítí.

Na bujarém luhu
jasné kvítky vstávají,
stobarevnou duhu
v širý věnec splítají.

Hojně rozesety
září zlaté měsíčky,
konvalinky květy, —
to jsou drobné hvězdičky;

slunečnice žhavá
mocně hoří nad všemi:
ó ta kvítka hravá
mají nebe na zemi.

Ptáčata.

Zaznívá sad, zaznívá háj
pln zpěvu radostného,
ptačátka slaví první máj
života mladičkého.

Zvědavým očkem hledí v svět
a šveholí, co vidí;
líp jasným hláskům rozumět,
než klamné mluvě lidí.

Zpívají z plna srdéčka,
jak rozkošno jest žíti,
křidélka v jasnu slunéčka
jak volnými se cítí.

Ni tvorové tam na zemi
že luhem nekráčejí,
leč nad květy a růžemi
se lehce povznášejí;

že milují se pospolu
a jsou tak přeblaženi!
o hněvu zlém ni o bolu
že nikde stopy není.

A nevinná ta mláďata
se dlouho radí v sboru,
zda lidé nebo ptáčata
jsou šťastnější všech tvorů.

Dar vesny.

Není to lesk tvůj, nebešťanko,
ó vesno! zač tě proslavím,
kdy zřím tě, ráje odchovanko,
nad krajem svitat mlhavým.

Nesvětím v nádherném tě hávu,
jenž v obdiv prostřen po kraji,
ač, milostná, tvou božskou slávu
slavíčí žalmy zpívají,

ač slunko planouc pozvedá se
co koruna ti nad hlavou
a květy u vítězné kráse
zem kryjí skvoucí záplavou.

Nejásám, že svou tvůrčí ruku
na vonná kladeš poupátka,
že rozvlní se v každém puku
života krůpěj přesladká.

A paprskem své spanilosti
nechť omlazuješ přírodu,
ó vesno! za to s horoucností
přec velebit tě nebudu;

leč žehnám ti, královno velká,
že vlídně s nebes výsosti
skvost nejdražší co těšitelka
trpící neseš lidskosti,

že kouzlí v srdce osiřelé
svit radosti tvá čaromoc,
že dech tvůj na pochmurném čele
úsměvem jasní smutku noc.

Vesna a láska.

Lásky chvíle spanilé
klamně vesnou zvete;
v jeseni též unylé
přitulena k mohyle
pozdní růže květe.

Vesna váhá vznikajíc
a pak rychle mine;
ale mžikem zkvétajíc,
zdlouhavě, ba nikdy víc
láska nepomine.

Zázraky.

Potůčku vlny přes oblásky
co dívčí smích se pramení;
tajemné jako šepot lásky
jest mladých stromů šumění.

Ty malé kvítky — kdož by hádal?
se smějí a se milují,
a kdyby duch můj věčně bádal,
kde větší moudrosť: najdu ji?

Milostně ve kři volá ptáče
a odpověď zní z daleka;
mně při tom slastí srdce skáče
jak pravé srdce člověka.

Ptáče.

V háječku světlém přebývá
na tisíc blažených ptáčků,
nechať se dní neb zatmívá,
zvučí tam jásot zpěváčků.

S jitřenkou slechla jsem za rosy
kdysi tak vábně je zpívat,
že moje srdéčko přálo si
s nimi tam na vždy přebývat.

V ňádrech mi divně bušilo
blízko i smíchu i pláče,
až se mi hravě změnilo
v radostné blažené ptáče.

6

Chtělo mi vyletět za krátko,
nežli jsem volnosť mu dala,
za nožku rychle jsem ptačátko
nitkou si přivázala.

Nyní mi létá vesele
s ptáčaty v háji a pěje,
k spánku si v zeleni ustele,
paprskem slunka se hřeje.

Nastane-li však trudný čas,
žalosti kdy mě ouží,
přitáhnu nitku a ono zas
na starém místě slouží.

A kdy mi třeba milovat,
přilétá samo rádo!
Nelze mu dosti děkovat,
že jest tak šťastno a mládo.

Není to sen.

Tak hluboko ni oceán
svých perlí neukrývá,
jak v srdci mém, od boha dán,
tvůj obraz odpočívá.
Tvůj obraz, perlo vznešená,
tvá krása jasnoleská,
královno zorou věnčená,
panenská vlasti česká!
Tys, otčino! ten svěží ráj?
naň slunce usmívá se,
ó dcero nebes, vábíš máj,
co sen se třpytíš v kráse!
Není to sen! tys v pravdě má,
vesmíru perlo skvělá,

tak malá a tak milená,
že dlíš mi v srdci celá,
a krásná tak, že v zapění
to dálným zemím hlásám,
a velká přec, že v nadšení:
„jen tobě žiji!“ jásám.

V cizině.

V loubí vinním v kruhu přátel
zasmušilý jinoch dlí,
touha, smutek v jeho tváři
ubledlé se zrcadlí.

„A ty ještě stále teskníš?“
dí mu přítel nejdražší,
„nemni na domov — a připij!
víno žel ti rozplaší.“

On však neslyší, a dálný
domov jen mu v mysli tkví.
„Pravý domov jest, kde shledal
duch tvůj duchů bratrství!

Což ti drahým jest jen místo,
hrstka země jen a prach?

nenahradí ti jich spolek
rovných myslí, rovných snah?“

Nenahradí, nenahradí!
miluji ten prach, tu zem,
hrstku půdy, každé stéblo
neunavným plápolem;

s každým keřem mé srdce srostlo,
s každým pramenem můj dech,
každý kámen jest mi svatým —
drazí přátelé — jsem Čech!

Společenská.

Hle jak růže v blahém máji
rozkošně se zardívá!
slunko šíře rozvírá ji,
purpurem ji odívá.

Až však zajdou dnové máje,
lístky její uvadnou,
palný větřík rozfouká je
vůkol širou krajinou.

Radujme se, pokud mládí
pojí v kruh nás blažený,
pokud vír nás nerozvádí
osudu v svět vzdálený.

Révy tokem naplněná
číše ta ať koluje:
zdráva mladosť nezkalená,
zdráv buď přítel přítele!

Děti v koupeli.

Na rybníce vlny kolébavé
potají své sny si šeptají,
slunka svity měnivé a hravé
roušku stínů tiše zvedají.

V borů věnci zrcadlo se skvostné
odkrývá jak v rámci vábivém,
v něm přehlíží jitro přemilostné
zdobu svou ve skrytu stydlivém.

Jaký obrázek to plný něhy!
bílé mráčky plují tam i tu, —
mním, že mezi zelenými břehy
rozlévá se kousek blankytu.

Borů vrchole a modro nebe,
ptáků let — vše krášlí hladinu;
světa zapomínaje i sebe
hledím v obraz mnohou hodinu.

Hle, jakby se mezi mráčky nesly
skáčí drobné děti do vody;
malíř sedí pod stromem a kreslí
andělíky podlé přírody.

V lese.

Hluboké moře štíhlých stromů,
tys měst a hradů krásnější,
a mileji než světa přízeň
tvá mluva srdce konejší.

Neb sosny, které k nebi touží,
jsou čistých duší obrazem:
vrcholky pijí zlaté světlo
a stinně chrání rodonu zem.

Zachvění.

Silným proudem, plným tokem
hučí vítr blíž a dál;
již se zmítá v živém chvění
strůmek, jenž tak tiše stál.

Probuzené mladé žití
hledá v sobě cíl a lad;
ach, již doufá v plody příští,
vidouc květy spadávat.

V háji.

Šeřivý háji! kdy nade mnou
tiše své myšlénky šumíš,
rci, zda-li znáš také touhu mou,
že o ní housti tak umíš? —
proč náhle zvuky své tlumíš?

Zmlkne-li šumění vzpomínek?
plamen-li touhy zhasíná? —
— nade mnou v moři tvých myšlének
vysoko příboj se vzpíná, —
vzdychá a nezapomíná.

Srpeček.

Když obrázky zlaté v duši planou,
když po nebi pluje srpeček,
obcházívá s dívkou milovanou
hoch svůj oblíbený potůček.

Nemluví, však ze rtů jeho vane
sladká mluva jejích hubiček, —
zlatý obrázek mu v duši plane,
když po nebi pluje srpeček.

Vzpomínání.

Ó zda v mysli mám jen tebe?
mine noc a mine den,
a mně hvězdy, zem i nebe
stále jeví tebe jen.

Časná zoře se za šera:
„miluji tě?“ tiše ptá,
a červánek za večera:
„miluji tě!“ zašeptá.

Milenců přání.

Učiň ty mne štíhlou jedlí,
já tě nebem učiním,
by se naše mysli zvedly
nade všední hluk a dým,
bysme dbáti nemuseli,
jak nás soudí chladný svět,
bysme tam si náleželi,
prvně, věčně, naposled.

Povzlet.

Ku blankytu povznáším zrak —
tam, tam jsou lásky zřídla;
a duše se mi šíří tak,
jak by jí rostla křídla.

Pod křídla ta bych s blahostí
objala celé nebe
a životem i věčností
bych oblétala tebe.

Splnění.

Já velím jaru, aby rozkvétalo —
i rozžehá se léto nádherné;
dím nebi, by mi hvězdu zříti dalo,
a zaplanou hvězd roje bezměrné.

Do hájů volám, aby zazvučely,
a probouzí se píseň slavíka,
tvé oči líbám, by se otevřely —
a celé nebe se mi odmyká.

Soucit.

Ó ty širá, širá vodo!
jak ve mnohé hodině
odpočívá oko moje
na tvé němé hladině.

Moje oko stíhá vlny
na tvé němé hladině,
nezradí-li, že vře láska
ve tvé temné hlubině.

Mužná postava.

Ten šťasten, kdo se opírá
jen o zem, na níž stojí,
svobodně čelo vzhůru nese
a myšlénkou se zbrojí.

Nekřižuj ruce na prsou —
rozevř je u plesání
— jsi mlád-li ještě — k obejmutí,
a stár-li — k požehnání.

Resignace.

Škoda vás, vy kteří zápasíte
s neúprosným osudem!
marně slabé síly utrácíte,
s něj my nikdy nebudem!

Věčný zákon z dráhy nevybočí,
podrobím se osudu!
osud můj má sladké temné oči
a s ním válčit nebudu.

Překážky.

Řekla bych vám něco, růže,
že byste se usmály,
kdyby jen jste lidské srdce
mezi lístky chovaly.

Řekla bych ti, lidské srdce,
něco, ach! tak sladkého,
kdybych nemusila při tom
zřít do oka černého.

Černé oči! snad i vám bych
tajemství to svěřila,
kdyby jen ta purpurová
zrádná ústa nebyla!

Zlý vítr.

Milému tichou písničkou
jsem slala pozdravení,
zlý vítr však ji zanesl
ve prudkém zahučení.

A růži ze své zahrádky
když jsem mu podávala,
zlý vítr divě zaduněl
a růže opadala.

A vrátka u své zahrádky
pro hocha otevřená
zlý vítr zamknul potichu
a nechal uzamčená.

Leč když jsem mu šla otevřít
a s ním si hovořila,
zlý vítr hned to roznesl,
než jsem si pomyslila!

Jabloňka.

Přijď Jeníčku pod onu jabloňku,
jablíčka má nejsladčí!
přijď tam při slunéčka sklonku —
jest mi v sadě nejdražší.

Z jara jako planá růže zkvétá,
včelky vůní vábívá,
nyní pak uprostřed léta
krásné husté listí má.

Až se kmitnou v jejím širém klínu
dřímající hvězdičky,
přijď, Jeníčku! v jejím stínu
nejsladčí jsou hubičky.

Přemítání.

Koho jen bych se zeptala,
proč mě má asi Jeníček rád?
skoumání marné mi hlavinku trudí,
trampota často ze sna mne budí,
slzívám proto nastokrát.

Nejsem přec jeho matičkou,
nejsem mu sestrou ni dcerunkou,
nehlídal mne, když jsem byla malá,
nezpíval mi, abych tiše spala,
nekolébal mne na rukou.

Uzřel mne prvně, podruhé,
ptal se mne mnoho — nevím oč!
a hned mi řekl, že beze mne není
radostným jemu ni okamžení —
miloval mne — a neměl proč!

Takovou lásku jen možno zřít
na svatém obraze v kostele;
tak jako my dva tam na potkání
— jakby se minout nemohli ani —
dobří se milují andělé.

Zbloudilá.

Vždyť mi každá cestička
dobře známa byla;
jak se to jen mohlo stát,
že jsem zabloudila?

A tak jasně měsíček
na obloze svítí —
přece nevím, nepoznám,
kudy odtud jíti.

Chybila jsem cestičku,
kde se křižovala,
tam jsem ještě „dobrou noc“
Jeníčkovi dala.

Chybila jsem cestičku
jenom při loučení;
oči se mi zkalily
v toužném políbení.

Mylná cesta, jež mne chce
vzdálit předrahému,
a jen ona pravá jest,
která vede k němu.

Holoubek.

Přiletěl mi holoubek
hravý na okénko,
tvář mi hladil křídloma,
sedl na raménko,

upřel na mne vroucný hled . . .
ó vy oči klamné!
když mne Jeník rozhněval,
tak, ba tak zřel na mne!

Lípy.

Bylo to ach! v létě krásném,
lípy stály v květu,
když mi věrnosť přislíbil
až do konce světů.

Vrátilo se léto milé,
lípa znovu zkvétá,
po slibu však, po lásce,
po věrnosti veta.

Ó vy lípy, kdy vás kvést
oči moje zhlédnou,
slzívám, že za sto let
věrnosť květe jednou.

Krůpěje.

Nad šedými vrbami
visely jsou mraky,
s mraků padly krůpěje,
s listů vrby taky.

Na hladině rybníka
ještě poskočily,
než se v olověné tmě
s vodní spoustou slily.

Tak si moje srdéčko
ještě poskočilo,
než se v hloubce hluboké
lásky utopilo.

Mráček.

Leťte mráčky křídlem bílým
rozepjatou oblohou,
neste s sebou, co vám sdílím
s tichou hořkou žalobou;
splyňte s mrakem černým v dáli,
abyste to vyplakaly,
neb mé oči doplakaly
a již plakat nemohou.

Zmizel, ach! nadějný mráček
s mého srdce oblohy;
klamný, zrádný ten obláček
splodil smutek přemnohý.
S mráčku, jehož srdce želí,
jed a hořkosť napršely,
dny radosti vypršely,
prchly, zašly bez duhy.

Proto.

Mezi květy dlela
zlatá včela,
k bílým oblakům se nesly
lesklé hrdličky;
úsměv světlaplný
líbal vlny —
proč ti, děvče, na tvář klesly
teplé slzičky?

„Na mne žádná včela
nevzpomněla,
já jsem mezi hrdličkama
osamotnělá,
láska neosvítí
mého žití, —
proto často, když jsem sama,
pláčí očka má.

Lásko blažená.

S nebe zavíváš a líbáš rosu,
světíš květný pel,
objímáš i blesků tajnou osu,
žehnáš práci včel;
sleduješ i símě, ježto nese
vánek v cizou zem;
těšíš lunu, jenž se v mraku třese
teskným plápolem;
svítíš lašťovičkám putujícím
do domácích hor,
hoříš tonouc v moři zápasícím
jako meteor,
záříš vlídně jako odpuštění
vedlé bludice,
duhu pneš, kde po srázu se pění
mladá bystřice;

s každým obláčkem a vánkem plyneš
neunavená:
ó kdy u mne vejdeš, odpočineš,
lásko blažená?
Žij a bluď a po daleké pouti
schyl se ke mně níž —
v srdci mém jest měkko spočinouti —
věrně čeká již!

Skryté slze.

Když v oči mé se slze loudí,
pak v samotu se utíkám,
kam šťastných kroky nezabloudí,
kde s úsměvem se nestýkám.

Ó nezávidím světu všemu
sta radostí, jež kynou kol,
jen zůstavte mě pláči mému
a nechte mně můj celý bol.

Vám žel můj slasti nepokalí,
nechtějte marně jej mi brát;
jen kdybyste mi srdce vzali,
pak mohla bych se s vámi smát.

Ohnivé nebe.

Večerní zář se mění
u sladkém lásky výrazu;
mé každé pomyšlení
se tulí k tvému obrazu.

Západu zlaté rdění
se vzhlíží v étru východním —
mé každé pomyšlení
se snoubí s dálným tušením.

V práhnoucím políbení
ve žáru žár se rozplývá, —
mne každé pomyšlení
nachovou žízní prochvívá.

Pokorná prosba.

Nad temeny hor růžových
milostné slunce zapadá;
beránku můj, u nohou tvých
se měkká niva rozkládá.

Beránku můj, ó přibliž se
a spočiň v jasné zeleni,
vždyť každé stéblo chvěje se
a kyne tobě v toužení.

Tys jako sníh, a drneček,
jenž nehoden tvých kročejí,
jest plný zkvětlých slziček,
ohnivých lásky krůpějí.

Zlý kníže.

Mne upomíná ptáků let,
jak v letu mizí čas;
kol květy, v středu vodomet —
jak dávno proudí as?
A paprskové večerní
se různě vzhlížejí
a jiskří v pružném kypění
hrajících krůpějí.
Zčernala pozlacená mříž,
v trávníku květe mák,
porušené stromy srostly již,
že nepronikne zrak.
A pověsť dí, že před časem
zde sídlel kníže zlý,
že krásnou dceru ukryl sem
v tajemné obydlí,

by zapomněla v samotě
na osud milého,
jenž propad smrti pokutě
v lup záští mstivého.
Zde po těch stezkách bloudila
v přetěžkém vzpomínání,
zde u těch růží plakala
věrna až do skonání.
To dávno již. Leč stezkami
zas dívka smutná kráčí
a mladé oko slzami
zmařené lásky smáčí.
Znáš osud, zlého knížete?
ten zdrtil její štěstí,
a zapomenout v samotě
jí těžko, těžko jesti.

Olše.

Ty krásné děvče za vodou!
pokud jsme byli malí,
jen z dálky jsme se znali:
já býval zde, ty za vodou.

Tys krývala se pod olší,
já do potoka zíral —
široko se rozvíral
před zrakem mým tam pod olší.

Když's ale dívko vyrostla
a krásnější se stala,
již jsi se neskrývala,
tys výš než olše vyrostla.

Však trvalo to mnoho let,
než jsme si v oči zřeli,
než jsme si říci směli,
co v srdci vřelo mnoho let.

Až olše náruč rozpjala
a kořeny roztáhla,
až přes potok dosáhla
a oba břehy sepjala.

V trní.

Že je lstivá jako had,
říkají mi o Haničce,
vždy jak trní na růžičce
hotova prý pobodat.

Jakož černé oči má,
tak prý černá duše její;
bych ji míjel, lidé chtějí,
zlo že nikdy nedřímá.

Radit, ach toť snadno vám!
hadem ovit, v trní chycen,
jedem černých očí vznícen
černé duši propadám.

Zrcadlo.

Zřel jsem krásnou děvici,
u jezera stála,
na hladinu zářící
temným okem plála.

Spanilý jest obraz tvůj
v proudícím křišťále,
vždy tam, hrdá děvo, stůj,
opouštím tě v मále.

O jiném vím zrcadle,
o jiné vím panně,
když v ně ona pohlédne,
zkrásní nevídaně.

Ona, když se pomodlí,
hledí v nebes báně,
a tam se jí zrcadlí
krásný anděl páně.

Z večera.

Dívko! již ti kolem líček
létá zlatokřídlý sen
na řetězích ze hvězdiček
s nebes výše zavěšen.

Či to zora, či tvé rdění?
řetězy se trhají,
a mé rty sen v pravdu mění,
když tvé líce líbají.

Záhon květů.

Na záhoně se květy sloní
ve vroucích jitra pohledech;
jak v objetí se k sobě kloní,
a z různobarvých korun roní
se jeden sladký libodech.

Ó svornosti, jež pojíš kvítí,
tys lidských srdcí vládkyně!
jak svorni jsou, kdy slunce svítí —
však zuřivě se rvou a řítí,
kdy zavál větřík mezi ně!

Podobenství.

Ten vítr, který vane v širém poli
jak jednohlasná žádosť přírody,
jest hlasu lidstva mocné pozvednutí,
kdy davy cítí se být národy.

Leč ten, jenž syčí jedovatým dechem
ve města zdech tisícem prosmyků,
jak ještěrka se dera skulinami:
toť šepot všetečných zlých jazyků.

Píseň Sylvestrova.

Mráz a vichr o půlnoční
hrůzověstné hodině,
divá noc, ta novoroční!
spaste duše ve víně.
V živlů bouření se vzpírá
novému náš starý rok,
v boji zuřivém umírá —
vítězem jest mladší sok!

Ó náš dobrý starý roku!
k oslavě tvé památky
navzdor mrazivému soku
pijem oheň přesladký.
Čest a sláva budiž tobě,
žes tak brzy uplynul!
veleben buď, vítán v hrobě,
díky měj, žes zahynul!

Mnoho dobrého nám právě
nesypal tvůj štědrý klín,
ale ku tvé velké slávě
konec tvůj byl šťastný čin!
Ó jak darům tvým žehnáme,
když jsme se jich zbavili;
nauku z nich ještě máme,
hořkosť, jíž jsme zažili.

Dřímej, zašlý roku, věčně
v tichém odpočinutí,
věnujem ti v srdci vděčně
sladké zapomenutí.
Ty pak, nový roku, vítej
pro novou nám kratochvíl,
vesele a rychle zkvítej —
brzký konec, šťastný cíl!

Otázky.

Dávno-li již, hvězdy zlaté,
co věnčíte přírodu?
rcete, zda již dozráváte
v zlatou nebes úrodu?

Vstanem, ozdobeni věnci,
o obžinkách ze hrobů,
až vás také požnou ženci
do věčnosti v zásobu?

Nebeský hrad.

Hleď ten palác! jeho báně
ze safírů sklenuta,
hvězdy jsou z démantů okna,
slunce brána ze zlata.

Jeho věž je sedmé nebe,
hradba — prostor světový;
zdvihací jde k němu můstek —
úzký příkrov hrobový.

Sen o lásce.

Přeslavné slyšela jsem zpívat žalmy
o sladkém zlu, o lásce, nastokrát,
i vzývala jsem osud svůj, by dal mi
též bohyni tu znát;
až ve snění
kdys uzřela jsem lásky zjevení.

V průvodu báječném přilétla; před ní
roj bůžků plul a tisíc radostí,
v červáncích jitra veslovali jedni
větérků rychlostí,
a družice
ze květných korun měly lodice.

Však za nimi — ó nevýslovné zření!
se nesla v záři láska královna;
na týle slunka ve znak pokoření
dlí noha čarovná,
a v bezvoli
jí všecky hvězdy skráně věnčily.

Ulétla dráhou vítěznou. Však není
již průvod zakončen ve mžiknutí!
kůrové žalů trním ozbrojeni
co stráž jdou v zápětí.
V tom procitnu —
radosti, láska, žaly — prchly v snu.

Návrat a shledání.

Leť, vichřice, leť!
Ulétej můj oři, do půlnoci černé,
burácej mé srdce, jen zoufání vstříc,
mně na věky ulétlo srdéčko věrné
tak rychle, źe nikdy ho nestihnu víc.

V dál, v divokou dál!
v kraj cizí, kde věřil jsem v blaženosť svoji,
kde ve války hrůze mi krásným byl svět;
žel! slechla má milka, že zhynul jsem v boji,
a pohřbila lásku i přísahu hned.

Žel, lásko, ó žel!
K ní vracím se okřídlen milostným přáním,
tam pod dubem sedá — můj oři, jen skok!
ha, mžikem ji zhlédnu, — co bouře uháním,
neb v skrytu tam nevěrnou objímá sok!

V noc, v hlubokou noc!
Proč hrůza, ó milko, ti zírala z oka?
proč bledly ti líce? proč stydla ti krev?
na mrtvého zapomeň v náruči soka,
již neuzříš nikdy můj mrákotný zjev!

Leť, vichřice, leť!
Ulétej, můj oři, do půlnoci černé,
ať letím co přízrak — jsem bludný jen stín!
ha, mrtev jsem, mrtev pro srdéčko věrné, —
leť, vichřice žití! ve hrobový klín.

Klášterní zeď.

U klášterní zahrady černá se zeď
a divoké réví ji porůstá kolem;
na místě jen jediném pustém a holém
lze písmeny zřít — co to za průpověď?
„Svět není, a život jest přelud a sen,
ó vzbuď se! až potud jsou mrákoty jen!“

Před dávnými časy žil v klášteře mnich,
jenž zamyšlen chodil a bledé měl čelo,
on pokání v oběť dal duši a tělo,
měl málo jen slov a kryl tajemství v nich.
On klášterních bratrů byl kárce a vzor
a srdce mu užíral práznoty mor.

Kdys k oltáři přistoupil svatební pár,
mnich spanilou nevěstu s jinochem spojil;
i zvěděli bratří, že před časy brojil
mu v srdci pro děvu tu milosti žár.
On poznal ji — zda jej též poznávala,
kdy ženichu: „ano!“ mdle zašeptala?

A svatební průvod již opustil chrám.
Mnich vyšel — jak pusto! zdě pochmurně stály,
vnitř duněly klenbou ty známé chorály,
a mnich klekl pod nebem s pamětí sám . . . .
proč v paměti hořel mu jediný vid?
byl sen to? či snem byl ten klášterní klid?

Buď lhalo mu nebe, neb život mu lhal!
nuž, přeludem staň se ten svět smrtelníků!
pod klášterní zdí vrazil do prsou dýku
a na zeď ta slova umíraje psal:
„Svět není, a život jest přelud a sen —
ó vzbuď se! až potud jsou mrákoty jen.“

Starý rek.

„Nuž letťe v boj, mí mladí orlové,
a nechte kmeta orla zahynout!
ó že jsem sláb a stár a rámě mé
již nemůž rázně meče pozdvihnout!
Ha, jak se plíží závistivý mrak
kol nebetyčné skalné koruny,
by zakryl smělou výši temnem — tak
mou ducha jarosť kryjí šediny.
A jak jest připoután dub stoletý
kořenem v hloubce půdy zkřiveným,
nechť větve hrdě v šíř jsou rozpjaty,
tak věk mne víže poutem sevřeným.
Mí synové, mí mladí orlové,
vás vzdávám vlasti své co dědictví,
a světím vás buď smrti rekovné,
buď slávě, životu a vítězství!“

— Již zřel je odjíždět — jen jedinou
jim slzu při loučení věnoval;
již táhli v čele houfce dolinou,
a toužné hledy kmet za nimi slal.
Leč v pláni jiný roj se přihrnul,
sluncem se tisíc mečů zaskvělo, —
toť spojenci! a když se prapor vzdmul,
naposled vetché srdce zaznělo.

Zpěv vyhnance.

Tobě hynu, ježs mi život dala,
život plný touhy bouřlivé!
tys ten věčný plamen lásky vzňala,
jímžto zrálo k činům srdce mé —
nyní vzdálen, zbaven moci k činu
tobě hynu.

Tobě hynu, porobili tebe,
pouta kladli věrným synům tvým,
vlasti má! a cizí chladné nebe
rouhá mým se vzdechům zoufalým,
dám-li vichrům pozdrav na otčinu:
tobě hynu!

Tobě hynu, pokořená máti,
velká vlasti křivdou vražděná!
svatá pomsto! tebou nesmí vzpláti
ani hruď, ni pevná ruka má,
šeptám jen, kdy v slzách stesku plynu:
„tobě hynu!“

Tobě hynu! a kdo ještě žije,
aby mohl pro tě zápolit?
slyším ach, jen divé melodie
v pustém vichru jedno hlaholit
slovo, jímž své duši k smrti kynu:
„tobě hynu!“

Poslední svého rodu.

Chladné jsou noci v jeseni, kdy rudé
a plavé listí stříbří luny zář,
tu stíny příšerné po zemi chudé
se pnou jak vrásky smušící jí tvář,
a mezi stíny bílé mlhy leží,
a v stínech, v záři, v mlze dýše bol. —
Hle, bledá paní dlí na hradní věži
a temným zrakem rozhlíží se kol.
A všude prázno, ticho! z dálky vane
jen noci dech tajemně kolem ní,
a ona šeptá: „odpusť, světů pane,
mně první hřích — jest to můj poslední!"
Hle — na cimbuří již se vymrštila
a již chce zkusit smrtonosný skok,
v tom náhle zpět se hne — čarovná síla
jí kojí citů bouř a staví krok.

„Mně pravil otec na smrtelném loži:
tys dcero, rodu svého poslední —
chraň otců česť, chraň tebe vůle boží,
by slavným byl můj rod i v skončení.
Ach, když nepřítel otce zesnulého
zpustošil svatý rodný statek můj
a když jsem klesla do zajetí jeho,
tenkrát jsem mužně nesla osud svůj.
Když vrahův syn, ten jinoch milokrásný
mi tajně věčnou lásku přísahal,
v mém srdci budě ohlas stříbrojasný —
i tenkrát hrdý duch můj vytrval.
Však běda mi! teď drzý vrah mne nutí,
bych za své jeho jmeno přijala,
bych vlékla život v jeho obejmutí —
pryč ty myšlénko! kéž bych umřela!
Ha — nyní hledala jsem náruč smrti,
však nesmím — příliš svatou krev je má!
a klet, kdo zločinem svá pouta drtí,
a zločinem si volnosť ujedná.

Nepřítel rodu mého hrdinského
zřít nesmí, mnou jak bídně dokoná!
poslední věrné srdce kmene svého
i smrtí pohrdá a odolá!“
A vrátila se pyšně do komnaty;
ty stěny, svědkyně jen otroctví,
hleděly mlčky na ten zápal svatý
a na to velké, temné vítězství.
Nedlouho však jí vlhké noční dechy
v žaláři kolem lící vanuly;
když zemřela, tu věčně svěží mechy
kdes v samotě hrob její pokryly.

Právo matky.

Hle prapory vlají nad hrdinami,
a zbraně, ty hrozí jak blesky samy;
do války! do války krvavé
provází vojvoda reky své.
Do války! kdo mužem, ať mužně povstává,
ve smrti i vítězství čeká ho sláva.

Nuž vyjeďte v pole u vítězné boje
a smáčejte krví prapory svoje,
o nepřátel prsa rozbijte kov
a pláň nedohlednou změňte v rov;
pak vraťte se zpět — vaše sláva ať ztlumí
vdov nářek i sirotků nad dědin rumy!

Na komoni pyšném v čele svých pánů
projíždí Spytihněv města bránu;
v tom ubledlá žena se vrhá mu vstříc,
zachvátivši uzdu kryje svou líc
a plačíc na ňádrech děťátko skrývá
i pokleká v prach a vojvodu vzývá.

Dav udiven stojí, i vojvoda žasne,
kol tichnou zbraní třeskoty hlasné,
kdy kníže se ptá: „Jaká prosba tvá?"
a žena dí: „Žádám práva svá!
mě křivda stíhá a v nevoli víže,
posvátná jest pře má — ó rozsuď ji, kníže!"

Odhání ji rytíř s pochmurnou lící:
„Nesešli se k soudu bojovníci!
nepřítele soudit jde Spytihněv."
— „Ó kníže!" lká žena, „než polije krev
tvůj meč trestající bojem divým,
znič bezpráví slovem jen spravedlivým."

„Již ustup,“ dí kníže, „válečné době!
až vrátím se z boje, staň právo se tobě!“
— „Než vrátíš se,“ — žena zaúpí,
„boj drahých mrtvol pak nakupí,
vdov, sirotků sta vynesou lkání ti k slechu;
kdy zkojíš ty tisíce slzí a vzdechů?“

„Svým slovem se váži, že první máš býti,
jíž má po mém návratu právo se díti!“
Tu žena v nebesa upírá hled:
„Však bůh-li usoudil — nevrátíš se zpět,
a srdce ti klesne, těžší o vinu
a chudší o klenot krásného činu.“

„Jest hořká to pravda, a slova to smělá,
leč mluv, jaká křivda tobě se děla?“
i kyne jí kníže, jíž stojí mu vstříc,
a rytíři bledne pochmurná líc,
kdy násilné křivdy mučenice
povznáší svůj hlas co žalobnice:

„Kdys byla jsem šťastna po manžela boku,
uplýval mi život v radosti toku.
My svorně jsme statky sdíleli,
jak dobra, tak strasti úděly;
v nás vůle i srdce jedno jen žilo,
mým právem i jeho právo bylo.

„A děťátko útlé, ten poklad malý,
my stejnou jsme láskou objímali,
kdy sladké nás péče poutaly,
i myšlénky naše splývaly;
zdar děcka byl vrcholem blaženosti
a nadějí, zástavou budoucnosti.

„Však běda! mně smrť již odňala chotě,
a na světě stojím o samotě;
kde sirotka svého mám uchránit,
jak zlovoli lidské jej ubránit?
bez podpory vdova jest opuštěná,
a zbavena práva samotná žena.

„Muž urputný týrá bezbranné ženství
a drze mi vtírá poručenství;
chce zástupcem slout mému synáčku,
a vyhání matku co žebračku!
mé dítě mi násilně z objetí trhá
a v bídu mne vrhá a statky mu zmrhá.

„Že dědický statek, ten posvěcený,
prý nehodno svěřit rukoum ženy,
že odkazy, práva otcova
jen muž zas potomstvu zachová;
máť nesmí v té péči podílu bráti,
a dítěte blahem jest poroba máti!

„Ha, zlosyn v domě mém zmocnil se panství,
jal dítě mé, vyštval mne u vyhnanství!
však mysl má pevná neklesla,
své vlastní dítě jsem unesla
co drahý lup, jejž ti k nohoum pokládám —
ó suď mne! ne milosť — jen právo si žádám!

„Ó nedopusť, kníže! by nepravosti
po ženské šlapaly důstojnosti,
jíž nehájí síla surová;
meč ducha jen čistou ji zachová!
Ó vyřkni to slovo spravedlnosti,
ať vrátím se v domov u volnosti!

„Ať splním, co započal choť můj drahý,
vždyť jeho jsem zdědila cíl i snahy;
o děcko chci věrně pečovat
a v potu své tváře pracovat,
zachráním mu věno, rozmnožím statky,
i požehná nebe rukoum matky!

„A budu též učit pachole krásné
zřít v božského práva světlo jasné,
by povstal z mé náručí, tobě v dík,
ujařmené pravdy bojovník,
až vzroste mi v muže, silna a zdráva, —
jen uděl mi svobodu, uděl mi práva!“

A s dojmutím kníže jí odpovídá:
„Ó nechci, by nevinných stížila bída,
by libovůle a násilí
práv nejsvětějších tě zbavily!
Trest lupiče stihne vzdor zloby mocem,
a sirotku tvému sám budu otcem!

„Nad ním bude bdíti má ochrana mužná,
však činnou též lásku i tys mu dlužna,
neb tobě je svěřila příroda;
buď plná ti k činu svoboda!
Duch tvůj budiž silným; ať srdce ti věstí,
že pracuješ o děcka — člověka štěstí!“

A pochmurný rytíř se zsinalou tváří
jest provázen zbrojenci ku žaláři,
kdy vdova svou vítá svobodu;
v tom vojvoda kyne k pochodu,
a žena mu volá v nadšenosti:
„Buď vítězství při tvé spravedlnosti!“

Jak putovala hvězdička po světě.

Na nebesích kdysi hvězda malá
byla velmi nespokojena,
že od země, kterou milovala,
byla předaleko vzdálena.

„Slyším vzdechy lidí ubožáčků,
stále naříkají do noci;
zabalím si hlavičku do mráčku,
půjdu jim tam na zem pomoci.“

Přišla, chudobného navštívila:
„Chci tě potěšit, slyším tě lkát!“
„„— Kdybys tolar nebo dukát byla,
líp bys pomohla mi tisíckrát!““

Odsouzence uzřela se soužit,
křivým soudem zbaveného práv;
„„světlo nebes! nemůžeš mi sloužit,
neboť nejsi žádný paragraf!““

Utiskovaný kde lkal, tam spěla,
muž to po svobodě práhnoucí;
„„kéž co hrom a blesk bys raděj vjela
ve zlořády světem vládnoucí!““

Přišla k oráči, jenž v potu tváře
naříkal si hořce při práci; —
poděsil se, běžel pro faráře,
že — ó hrůza! svět se převrací.

Šla ke kostelu. Tam lidem temně
četl kněz latinský breviář, —
svítila jak nad chlévkem v Betlémě,
jen že scházel nový mesiáš.

K učenci své světlo snesla tiše,
vědění však svého nezšířil:

že vzdor vypočtení přišla s výše
skeptik viděl — ale nevěřil.

Přišla k hubenému vědátoru,
jenž si hlavu lámal nad spisem;
„„kliď se, nedoučko! na obzoru
pravé vědy já jen hvězdou jsem!““

Přišla do osvíceného města,
policajt ji potkal příšerný:
„„jdi, ať tudy nevede tě cesta,
sic pobouříš městské lucerny!““

Šla, a pohlédla tu na milence —
bláznil celý, jak měl děvče rád!
„„Hvězdo, zjev mé vzdechy mé panence!““
— což o vzdechy! chtěla však se vdát!

Přišla dál a potkala vojáka:
„potěš se, zřím žalost v oku tvém!“
— „„Hvězdičko, neměj mne za hlupáka,
— ještě nesedíš na límci mém!““

K Aeskulapu vešla do svatyně,
v níž vypytval um svůj veškerý.
„„Teď to mám! tys tajná původkyně
trichin, neštovic a cholery!““

Pro své neštěstí šla ku kritiku.
„„Mníš že beze skvrny jest tvá zář?““
— dokázal jí opak v okamžiku, —
vylil na ni plný kalamář.

Aj, tu přišla ke mně do komůrky;
ruka, kouzlem k péru připjata,
srovnávala veršů svorné šňůrky.
„Kdo jsi?“ — „„Hvězdičko, jsem poeta!

„„„Ty jsi zářívala v mém okénku,
rozkoš má jsi byla jediná;
vrať se na své místo!““ a již venku
září jako druhdy hvězda má.

V předsíni královské.

Před ložnicí královou již z rána
čekalo na pokynutí pána
tré mu nejmilejších služebníků:
králův špaček — žvástal učený —,
šašek — jménem blázna poctěný—,
s nimi dvořan — mistr pochlebníků.

Šašek chtěl si zahrát na mudrce
a ku špačku vzdychnul z hloubky srdce:
„Ubohý! jak osud tvůj mne rmoutí!
abys krále časem pobavil,
zlaté svobody ses pozbavil
a dals jazyk sobě podříznouti.“

Dvořan, závidě mu panské přízně,
šašku ze msty odpovídá řízně:
„Ještě více osud tvůj mne rmoutí!
abys krále chvilku pobavil,
o česť lidskou jsi se připravil
a dals rozum sobě přistřihnouti.“

Šašek, jehož dávno v oči píchá
královského milostníka pýcha,
odpůrci se směle takto hájí:
„Ty však, abys krále pobavil,
svědomí jsi ďáblu zastavil,
jenž si po soustu tvou duši krájí.“

Epigramy.

K rovnoprávnosti.

Aj, zákony přec za to nemohou,
že kulatý je svět náš ubohý,
ty hořejší že stojí na nohou
a tam ti spodní visí za nohy.

Kultura.

Ne! takto kulturu vše-pronikavou
stát žádný nepěstuje v světa dáli!
jen u nás plní literární slávou
tak hojně vláda i své kriminály.

Vyvolený.

Koho pánbůh miluje,
křížkem ho navštěvuje;

koho nejvíc oblibuje si,
na pentličku mu ho zavěsí.

Neomylný.

„Já pravdu mám a na ní stojím pevně!“
„„ba víc než to — ty šlapeš po ní zjevně.““

Muž.

„Co díte? on se ženil už?
vždyť to chlapec! jaký pak to muž?“
„„Vězte: on si proto ženu vzal,
aby vedlé ní se mužem býti zdál.“

Neodolatelný.

V řeči med, v srdci led,
v oku jed a lornět,
děvčat moc, krejčů víc,
v hlavě noc, v kapse nic.

Nebroušený diamant.

Vzdělat tě? ten přeubohý,
čí to úkol sladký!
obrousíš si na něm rohy,
přec nebudeš hladký.

Mladému básníku.

Již ve škole ses musil dozvědět,
z chaosu Bůh že stvořil celý svět;
i z tebe bude tvůrce kolosální,
neb v hlavě tvé je chaos kapitální.

Hudba.

Proč ti hudba sladkosť v duši lije?
trojzvuk základem jest harmonie:
nadšení se zove tonika,
jež co podstata vždy vyniká;
krása lahodnou jest mediantou,
láska věčnou bude dominantou.

OBSAH:

Str.

Str.


HDI
HW 8E93 /

